

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Instructie voor gebruik:

Dit is het formulier voor de beantwoording van de Beleidskompasvragen ten behoeve van internetconsultatie. Per 29 maart 2023 worden bij nieuwe internetconsultaties de antwoorden op de vragen van het Beleidskompas gepubliceerd. Let op dat dit formulier op enkele punten afwijkt van het reguliere Beleidskompasformulier, aangezien dit formulier terugblijkt op de stappen voorafgaand aan de consultatie.

Alle tekstvakken in het formulier dienen te worden ingevuld en vragen mogen niet worden verwijderd. Indien het voorstel een technische wijziging betreft of om een andere reden beleidsarm is, kan bij de vragen die niet van toepassing zijn worden volstaan met het invullen van "n.v.t."

Verwijder de cursief gedrukte tekst na beantwoording van de vragen.

Titel:

(Vul hier de publicatietitel van de internetconsultatie in)

Internetconsultatie Archiefbesluit 20XX

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

- het Archiefbesluit geldt voor alle overheidsorganen en andere organisaties voor zover zij met openbaar gezag bekleed zijn. Dit betekent dat de rijksoverheid, provincies en gemeenten, maar ook gemeenschappelijke regelingen en privaatrechtelijke organisaties, zoals universiteiten, notarissen, advocaten, deurwaarders of garages die de APK-keuring uitvoeren, zich aan het Archiefbesluit moeten houden.
- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

- Binnen de overheid beschikken professionals die werkzaam zijn binnen het Informatiehuishoudings-domein over relevante kennis en ervaring. Daarbij gaat het over een brede kring aan professionals, zoals informatiebeheerders, recordmanagers, gegevensmanagers, ICT'ers, archivariissen en andere professionals die werkzaam zijn bij een archiefdienst.
- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

De uitwerking van het Archiefbesluit is begin 2021 van start gegaan. Belanghebbenden zijn op verschillende manieren betrokken:

- *Stuurgroep Archiefbesluit & Archiefregeling*: De stuurgroep is maandelijks bijeengekomen van maart 2021 tot en met april 2022. Nadien zijn nog enkele voorstellen schriftelijk aan hen voorgelegd en zijn zij in de gelegenheid geweest schriftelijk en mondeling te reageren op de gehele regeling. De stuurgroep bestaat uit een vertegenwoordiging van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Nationaal Archief, Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed, Vereniging Nederlandse Gemeenten, Interprovinciaal Overleg, en de Unie van Waterschappen. De stuurgroep bracht advies uit over de voorstellen.
- *Werkgroepen*: voor verschillende onderwerpen uit het besluit zijn werkgroepen georganiseerd. In deze werkgroepen hadden professionals uit de praktijk zitting, zoals archiefinspecteurs, archivariissen, adviseurs informatiebeheer en informatie-architecten. Zij waren afkomstig uit het archiefwezen, Nationaal Archief, Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed, gemeenten, provincies en waterschappen. Op basis van de inbreng van deze werkgroepen zijn voorstellen voor de stuurgroep voorbereid.
- *Klankbordgroepen*: parallel aan de stuurgroepen zijn er klankbordgroepen georganiseerd om inhoudelijke voorstellen in bredere kring te toetsen. Er zijn sessies gehouden over openbaarheid, duurzame toegankelijkheid, overbrenging en uitzonderingen daarop, waardering & selectie, vervanging en vernietiging. Bij grote belangstelling zijn er meerdere sessies georganiseerd.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

Verschillende onderdelen van de Archiefwet worden uitgewerkt in het Archiefbesluit en de Archiefregeling. Omdat de wet wordt gemoderniseerd, worden het Archiefbesluit en Archiefregeling ook vernieuwd. Het wetsvoorstel Archiefwet 2021 is op 17 november 2021 bij de Tweede Kamer ingediend en is in behandeling. Het Archiefbesluit bevat een uitwerking op enkele onderdelen van de Archiefwet 1995. Het besluit is van toepassing op zowel papieren als digitale documenten. Maar omdat het uit 'het papieren tijdperk' stamt, zijn veel principes, procedures en eisen nog daarop geënt en sluiten ze niet aan op datgene wat nodig is om digitale documenten duurzaam toegankelijk te maken en te houden. Dat leidt tot veel vragen en een gebrekkige naleving van het Archiefbesluit. Daarnaast is door de gehele vernieuwing van de Archiefwet enkel een aanpassing van het huidige Archiefbesluit geen optie.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Overheidsorganisaties ontvangen, maken en delen steeds meer informatie en via steeds meer en verschillende digitale wegen. Hierbij valt te denken aan e-mail, websites en sociale media. Het is bij digitale informatie belangrijker dan bij papier om *by design* zorg te dragen voor de duurzame toegankelijkheid van archieven op lange termijn. De Tweede Kamer heeft via de Motie Segers¹ opgeroepen om de Archiefwet te vernieuwen en aan te passen aan deze digitale werkelijkheid om zo de toegankelijkheid van archieven te vergroten, mede door de overbrengingstermijn sterk terug te brengen. Een deel van deze motie krijgt zijn beslag in dit Archiefbesluit.

c) Wat is de omvang van het probleem?

Verschillende partijen hebben gewezen op de noodzaak de Archiefwet, en daarmee ook het Archiefbesluit aan te passen. De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed heeft in recente rapporten gewezen op de gebrekkige staat van duurzame toegankelijkheid van digitale overheidsinformatie.² De Raad voor Cultuur en de Raad voor het openbaar bestuur stelden in 2016 vast dat het informatiebeheer bij de overheid grote tekortkomingen heeft.³ Daarnaast speelt politiek-maatschappelijk gezien ook (de reactie op) de toeslagenaffaire een rol bij het toegenomen maatschappelijke belang van het duurzaam toegankelijk houden van informatie door overheidsorganisaties.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

nvt

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De toepassing van het huidige Archiefbesluit op digitale documenten leidt tot onduidelijkheid. Daarnaast sluit het huidige besluit niet aan op de vernieuwde Archiefwet.

¹ Kamerstukken II 2015/2016, 34362, nr. 21

² Zie rapporten *Een dementerende overheid?* (<https://www.inspectie-oe.nl/publicaties/rapport/2005/02/01/dementerende-overheid>), *Beperkt houdbaar?* (<https://www.inspectie-oe.nl/publicaties/rapport/2012/12/20/beperkt-houdbaar>) en *Onvoltooid digitaal* (<https://www.inspectie-oe.nl/publicaties/rapport/2015/11/24/onvoltooid-verleden>).

³ Zie rapport *Het Puberbrein van de Overheid: informatiebeheer in ketensamenwerking* (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2017/01/10/aanbieding-advies-het-puberbrein-van-de-overheid>)

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat zijn de beleidsdoelen?

het Archiefbesluit 20XX is een uitwerking van een aantal onderdelen van de Archiefwet 20XX, namelijk op de onderdelen duurzame toegankelijkheid, waardering & selectie, vervanging en vervreemding, (opschorting of ontheffing van) overbrenging, toegang beperkt openbaar archief.

De Archiefwet 20xx kent verschillende beleidsdoelstellingen die terug te voeren zijn op de belangen die in de Archiefwet 20XX benoemd worden:

- Het uitvoeren van de publieke taken, alsmede het afleggen van verantwoording daarover;
- Het kennisnemen van en het uitoefenen van rechten en plichten;
- Voor onderzoek;
- Als onderdeel van het cultureel erfgoed.

De Archiefwet draagt hiermee bij aan een *openbaarheidsdoelstelling*, zowel nu als in de toekomst, aan een *betrouwbare en transparante overheid*, heeft zo een funderende rol bij het *functioneren van de democratie* en heeft ten slotte een *erfgoeddoelstelling*.

Het Archiefbesluit draagt bij aan deze beleidsdoelstellingen door te voorzien in eisen op bovengenoemde onderdelen, zodat documenten zo lang als nodig toegankelijk en beschikbaar zijn voor deze doelen en dat kenbaar is wanneer en op welke gronden documenten niet meer beschikbaar zijn.

b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

De Archiefwet, waarvan het Archiefbesluit een uitwerking is, draagt gezien haar beleidsdoelstellingen bij aan SDG 16 (Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en bouw op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en toegankelijke instellingen uit) en in het bijzonder aan SDG 16.6 (Doeltreffende, verantwoordelijke en transparante instellingen ontwikkelen op alle niveaus).

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

nvt

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

nvt

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

nvt

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Gevolgen voor archiefvormers

Een gemoderniseerd en verduidelijkt Archiefbesluit zal naar verwachting eenvoudiger toe te passen zijn, duidelijkere regels bevatten en beter toegespitst zijn op het beheer en beschikbaar stellen van digitale documenten.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

Naast de Internetconsultatie zijn de volgende toetsen voorzien:

- Advies Adviescollege Toetsing Regeldruk
- Advies algemene rijksarchivaris
- Advies Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding
- Advies Autoriteit Persoonsgegevens
- Uitvoerbaarheidstoetsen voor het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen
- Handhaafbaarheidstoets door de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed.

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Het voorstel is een AMvB

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) zal nog advies uitbrengen over dit conceptbesluit. Dit advies zal zien op de regeldruk voor het bedrijfsleven, burgers en voor beroepsbeoefenaren in de sectoren zorg, onderwijs, veiligheid en sociale zekerheid. De uitvoerbaarheid voor overheidsorganisaties wordt onderzocht in de verschillende uitvoeringstoetsen. De bestuurlijke lasten maken dus geen onderdeel uit van de regeldruk zoals waar de ATR over adviseert.

In het advies dat de ATR eerder uitgebracht heeft over het wetsvoorstel op 20 maart 2020 adviseerde zij om in beeld te brengen wat de gevolgen zijn voor particuliere organisaties met een overheidstaak (openbaar gezag) en toe te lichten hoe deze organisaties worden betrokken bij de maatregelen die voortvloeien uit het wetsvoorstel.

In het algemeen ondervinden deze organisaties geen grote gevolgen van dit besluit omdat zij alleen de documenten die verband houden met de uitoefening van openbaar gezag krachtens de Archiefwet en onderliggende regelgeving moeten beheren. Voor organisaties met een omvangrijke overheidstaak, zoals de Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten, is de situatie te vergelijken met overheidsorganen op publiekrechtelijke grondslag. In dat geval wijken de verwachte gevolgen niet af van hetgeen wat wordt getoetst tijdens de verschillende uitvoeringstoetsen. Bij het opstellen van deze nadere regels is nadrukkelijk rekening gehouden met het doel van lastenvermindering voor deze organisaties.

In dit Archiefbesluit wordt verder de toepassing van de openbare voorbereidingsprocedure bij het opstellen van selectiebesluiten weer verplicht gesteld. Concreet betekent het dat concept-selectiebesluiten gedurende zes weken ter inzage worden gelegd voor zienswijzen. Hierdoor kan – net zoals nu het geval is – eenieder een zienswijze indienen. Hier wordt lang niet altijd gebruik van gemaakt. Onderzocht wordt hoe aan deze procedure meer bekendheid kan worden gegeven om daarmee het gebruik ervan, en daarmee de betrokkenheid van burgers, te bevorderen.

Tot slot stelt dit besluit regels ten aanzien van toegang tot beperkt openbare documenten. Dit raakt burgers en bedrijven direct, maar er zijn hier geen extra lasten ten opzichte van de huidige situatie voorzien.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

-De afronding van dit Archiefbesluit is afhankelijk van het tempo van de wetsbehandeling van/ besluitvorming over het wetsvoorstel Archiefwet 20XX.
-Informatiebeheer en archivering zijn de afgelopen jaren meer in de (politieke) belangstelling komen te staan. Er wordt meer in geïnvesteerd, maar het is ook een veranderopgave voor veel overheidsorganisaties. De wet en het besluit bieden ruimte om bij de implementatie aan te sluiten bij natuurlijke momenten in de bedrijfsvoering van overheidsorganisaties. Het risico bestaat dat de uitvoering niet zo snel gaat als wenselijk.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Het Archiefbesluit wordt gezamenlijk met de Archiefwet na 5 en 15 jaar geëvalueerd.